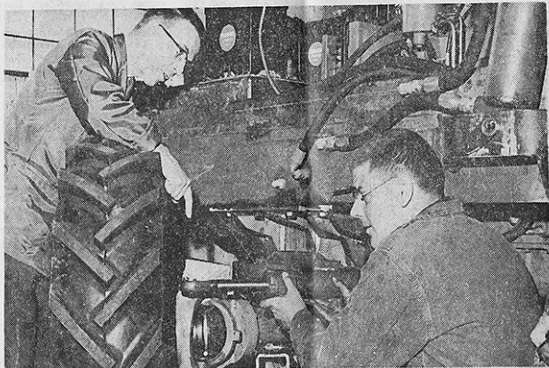

Järboföretag i blomstring Konstruerade ny baklastare

Efter ett par år av relativt lugn har verksamheten åter börjat nå toppvarv i Maskin AB Gigantic verkstadslokaler i Järbo. En av anledningarna till detta är en ny lastmaskin som konstruerats vid företaget. Maskinen har börjat serietillverkas i vår oih har redan väckt stort intresse. Nyanställningar blir aktuella så småningom och inom företagsledningen har man börjat undersöka möjligheterna till utbyggnad av verkstadslokalerna.

Det faktum att man gått för "halv fart" en tid betyder alltså inte att man varit överksam vid Gigantic. Utöver reparationssidan, som fungerar i full utsträckning, har ett intensivt konstruktionsarbete pågått. Resultatet av denna möda heter F 30 — en ny lastmaskin. Liksom sina föregångare är det en baklastare. Den är starkare och stabilare än de gamla Gigantic-maskinerna, men trots detta är den smidigare att arbeta med.

Gigantic i Järbo är landets äldsta tillverkare av baklastare. Det var 1947 som man hos Bilbergrens byggde om en Fordson jordbruksmotor till lastmaskin. Maskinen väckte stor uppmärksamhet på sin tid — innan man

Ingenjör Lennart Eriksson och montör Gunnar Olsson diskuterar monteringen av den hydrauliska styrkolan på F 30.

vände sig vid traktorn som kördes åt "fel håll".

En baklastare har lastverktyget i den ände av traktorn där de stora drivhjulena sitter. Föreren sitter följaktligen med ryggen mot motorn. För att få maskinen att fungera måste bl.a. bakaxeln vändas och styrinrättningen flyttas. Maskinen hade dock många positiva sidor och blev snabbt populär.

Sedan gick det av bara farten. Atskilliga G 18 och F 20 har under årens lopp lämnat verkstaden i Järbo. Efter några år fann man det lämpligt att skilja på lastmaskintillverkningen och bilfirman. Den populära Gigantic-maskinen fick då ge namn åt tillverkningsföretaget.

NY KONSTRUKTION

Med tiden blev dock de gamla Gigantic-maskinerna omoderna. 1964 upphörde man med tillverkningen. Umeå samtidsviserande Fordson-fabrikerna i England en ny jordbruksmotor med 64 hästkrafter och en rad andra finesser. Med utgångspunkt från denna började man på Gigantic konstruera en ny lastmaskin.

Ingenjör Lennart Eriksson, anställd vid Gigantic sedan 1960, har lett konstruktionsarbetet med den nya maskinen. Resultatet, som kallas F 30, påminner till utseendet om sina föregångare, men ifråga om prestanda och arbetskapacitet skiljer den sig rätt avsevärt från dessa. Arbetskapaciteten är tre ton, vilket betecknas som ovanligt för en så pass lätt maskin. Tjänstevägen är nämligen inte högre än 6,1 ton. Vändraden, 5,5 m är mindre än på den gamla maskinen. F 30 är också fyrhjulsdreven.

Motorn är alltså densamma som i Ford's nya traktor 5000. Även drivhjulaxeln är densamma som på traktorn med invändiga planet-

växlar och inbyggda skivbromsar i axelhuset. Men det är också praktiskt taget allt man hämtat från traktorn. Resten är specialkonstruerat.

NY STYRAXEL

Den kanske viktigaste förändringen på Gigantics nyskapelse är den nya styraxeln som specialkonstruerats för denna maskin av ett tyskt företag där den också tillverkas. Den är beräknad med mycket goda marginaler för de påfrestningar den kan komma att utsättas för.

Även styraxeln är försedd med planetväxlar. Den är upphängd i en vagg och har en axelpendling på hela 16 grader från horisontalplan, vilket skall eliminera påfrestningarna på upphängningen vid körning på ojämn mark.

Styrningen sker på hydraulisk väg, vilket gör att maskinen är lika lättstyrd som en personbil. Även växellådan är hydraulisk. Därigenom kommer man ifrån det gamla problemet med kardantvändning. Den har tre hastigheter framåt och tre bakåt. Kopplingspedal behövs inte. Marschhastigheten vid tomkörning på väg är 30 km/tim, oavsett man kör maskinen framåt eller bakåt.

Lastaggregatet är hydrauliskt och kan apteras med olika arbetsverktyg. Det finns olika skopor för lastning av grus och snö, gripredskap för lastning av skogsprodukter samt gafflar. Samtliga redskap har snabbkoppling.

TRE MASKINER I VECKAN

Åtta maskiner har redan lämnat bandet i Järboverkstaden. Lika många till är redan sålda och skall levereras så snart som möjligt. Produktionsstaten "bestäms dock till en del av underleverantörernas möjligheter att hålla leveranstider-

na. Det gäller kanske speciellt den importerade styraxeln och traktordelen.

— När produktionen kommer igång på allvar räknar vi med att kunna leverera två till tre maskiner i veckan, omtalar platschefen Göran Hedlund. Produktionskalkylen för 1967 upptar 100 maskiner. Det innebär att företagets årsomsättning som i år beräknas till ca 6 milj kr, till nästa år nära nog fördubblas.

OM-ELLER TILLBYGGNAD

Då har man ändå grundat kalkylerna på produktion i enbart de lokaler man nu disponerar, sammanlagt 1000 kvm uppdelade på två verkstäder. Trångboddheten är emellertid påtaglig och frågan om om- eller tillbyggnad av verkstadslokalerna torde bli aktuell ganska snart.

De lokaler man nu disponerar väster om åsen hyrs av Järbo kommun. Inklusive kontorsutrymme omfattar de ca 600 kvm. Dessutom har företaget förvärvat Bilbergrens gamla verkstadslokaler i smhället vilka också skall tas i bruk för produktionen.

Gigantics program omfattar dock betydligt mer än tillverkningen av lastmaskiner. Förutom att firmans distriktsåterförsäljare för Fordson-traktorerna svarar man också för försäljningen av skogs-traktorn Brunet som tillverkas av ett värmländskt företag. Detta gör att Gigantic har en omfattande service- och reparationsorganisation.

Med försäljare och administrativ personal inräknade har företaget drygt 40 anställda. Av de 25-talet anställda på verkstadsdelen är 12 specialutbildade traktorreparatörer som ofta befinner sig på resande fot. Resten av verkstadspersonalen är specialarbetare av olika slag på monteringsdelen.